

(301SN21)

ASSIGNMENT - 1
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
VEDIC LANGUAGE AND LITERATURE
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
 - (a) अग्निऋक्सूक्तस्य ऋषिः कः ?
 - (b) होतारं रत्नधातमम् - इत्यत्र अर्थः कः ?
 - (c) येनेमा विश्वा च्यवना कृतानि। विवृणुत।
 - (d) "समानं योनिमनु सञ्चरन्ती - कस्मिन् सूक्ते ?
 - (e) पुरुषसूक्तस्य देवताः कः ?
 - (f) क्रिमिनाशकारकः कः देवः ?
 - (g) कालसूक्तस्य ऋषिः कः ?
 - (h) सत्यानृतसमीक्षकः कः ?
 - (i) मेधाजननसूक्तस्य प्रामुख्यं लिखत।
 - (j) रात्रिसूक्ते किं लक्षितम् ?
2. चत्वारः समाधेयाः।
 - (a) अग्नेः प्राशस्त्यं लिखत।
 - (b) इन्द्रस्य वैशिष्ट्यं विशदयत।
 - (c) राष्ट्रसभायाः स्वरूपं लिखत।
 - (d) वरुणस्य स्वभावं लिखत।
 - (e) पुरुषः कः ? सूक्तस्य तात्पर्यं लिखत।
 - (f) कालस्य वैलक्षण्यं विवृणुत।
 - (g) दीर्घायुप्राप्तिविषये ग्रन्थानुसारं प्रवृत्तिं विशदयत।
 - (h) कृमिनाशनस्य तात्पर्यं लिखत।

(301SN21)

ASSIGNMENT - 2
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER

Sanskrit

VEDIC LANGUAGE AND LITERATURE
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

- 1 सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
- (a) उषादेवतायाः स्वरूपं वर्णयत।
(b) वरुणस्य स्वभावं ऋग्वेदानुसारं वर्णयत।
(c) मेधाजननस्य प्रयोजनानि वर्णयत।
(d) रात्रिसूक्तस्य तात्पर्यं लिखत।
- 2 मन्त्रद्वयं विशदयत।
- (a) अग्निः पूर्वेभिर्ऋषिभिरीड्यो नूतनैरुत।
स देवाँ एह वक्षति।
(b) यः सुन्वन्तमवति यः पचन्तं,
यः शंसन्तं यः शशमानमूती।
यस्य ब्रह्म वर्धनं यस्य सोमो
यस्येदं राधः स जनास इन्द्रः॥
(c) तेनेषितं तेन जातं, तदु तस्मिन् प्रतिष्ठितम् कालो हि ब्रह्म भूत्वा, बिभर्ति परमेष्ठि नम्॥
(d) उपहूतो वाचस्पतिरूपास्मान् वाचस्पतिर्हवयताम्
सं श्रुतेन गमेमहि मा श्रुतेन विराधिषि॥
-

(302SN21)

ASSIGNMENT - 1
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE AND LINGUISTICS
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।
 - (a) ऐतरेयब्राह्मणम्।
 - (b) शतपथब्राह्मणम्।
 - (c) छान्दोग्योपनिषद्।
 - (d) धर्मसूत्राणि।
 - (e) तैत्तिरीयशिक्षा।
 - (f) भारोपीय भाषा कुटुम्बपरिवारः।
 - (g) ग्रासमन् सिद्धान्तः।
 - (h) पदविज्ञानम् किम्?
 - (i) तालुः।
 - (j) असुरः अर्थदेशः।
2. प्रश्नाः समाधेयाः।
 - (a) प्रातिशाख्यशास्त्रम् किं? प्रयोजनानि लिखत।
 - (b) ऋग्वेद संहितायाः प्रामुख्यं लिखत।
 - (c) श्रौतसूत्राणां विभागं निरूपयत।
 - (d) छन्दशास्त्रमधिकृत्य लिखत।
 - (e) भाषाणं आकृतिमूलकं वर्गीकरणम् लिखत।
 - (f) ध्वनि विज्ञानम् विवृणुत।
 - (g) उच्चारणोपयोगि शरीराङ्गानि सोदाहरणं लिखत।
 - (h) अर्थविपरिणामकारणानि संगृहीत।

(302SN21)

ASSIGNMENT - 2
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
HISTORY OF SANSKRIT LITERATURE AND LINGUISTICS
MAXIMUM MARKS: 30

1. प्रश्नौ समाधेयौ।
 - (a) निरुक्तशास्त्रमधिकृत्य लिखत।
 - (b) उपनिषत्सु निरूपितं आत्मतत्त्वं विशदयत।
 - (c) भारोपीय भाषाकुटुम्ब लक्षणानि विवृणुत।
 - (d) ध्वनिसिद्धान्तान् (Phonetic Laws) लिखत।
 2. लघुटिप्पणीः लिखत।
 - (a) तैत्तिरीयारण्यकम्।
 - (b) ईशावास्योपनिषद्।
 - (c) वैदिकस्वरप्रक्रिया।
 - (d) सायणाचार्यः।
 - (e) निघण्टुः।
 - (f) ज्यौतिषशास्त्रम्।
 - (g) पुरुषसूक्तम्।
 - (h) अथर्ववेदः।
 - (i) सर्पः।
 - (j) प्रवीणः।
-

(303SN21)

ASSIGNMENT - 1
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
DARSANAS
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. (a) सांख्यकारिकायाः प्रथमकारिकायां कति दुःखानिनिर्दिष्टानि? कानि?
- (b) सांख्यदर्शने कति प्रमाणानि सन्ति? कानि?
- (c) प्रकृतेः अनुपलब्धिः कस्मात् संभवति?
- (d) सांख्ये अपवर्गः केन सिद्धयति?
- (e) आत्मानं प्रकाशय नर्तकी इव का कथं भवति?
- (f) सम्यग्दर्शनस्य कति अंशानि सन्ति?
- (g) बौद्ध सम्प्रदाय वैशिष्ट्यम् किम्?
- (h) नास्तिदर्शनेषु चार्वाकं विवृणुत।
- (i) वैशेषिकदर्शानुसारं पदार्थाः कति?
- (j) जैमनीयस्य मुख्यांशः कः?

(303SN21)

ASSIGNMENT - 2
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
DARSANAS
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

- 1 प्रश्नाः समाधेयाः।
- सांख्यदर्शनस्य प्रयोजनानि लिखत।
 - पुरुषबहुत्वम् स्वभावं च लक्षयत।
 - सांख्यमते गुणानां लक्षणानि विवृणुत।
 - अनुमानप्रमाणम् लक्षयत।
 - बौद्धदर्शनानुसारं वैभाषिकानां वैलक्षण्यं लिखत।
 - पूर्वमीमांसकदर्शनमधिकृत्य विवृणुत।
 - न्यायवैशेषिकदर्शनयोः वैलक्षण्यं विवृणुत।
 - सांख्यानुसारं सत्कार्यवादं विवृणुत।
2. प्रश्नद्वयम् समाधेयम्।
- सांख्यानुसारं सृष्टिक्रमं लिखत।
 - जैनदर्शनानुसारं अपवर्गं प्रदर्शयत।
 - प्रत्ययसर्गः कः? सोपपत्तिकं विवृणुत।
 - न्यायदर्शनस्यसारांशं ग्रन्थोक्तदिशा लिखत।

(304SN21)

ASSIGNMENT - 1
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
POETICS AND AESTHETICS (V)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे समाधेयाः।
 - (a) ध्वनि सिद्धान्तः कः ?
 - (b) स्वरूपभेदः।
 - (c) निमित्तभेदः।
 - (d) कालभेदः।
 - (e) भक्त्युत्पत्तिर्नैकत्वं निरूपयत।
 - (f) जगन्नाथानुसारं काव्यलक्षणं किम्?
 - (g) काव्यभेदान् संगृहीत।
 - (h) अधमकाव्यलक्षणम्।
 - (i) रसस्वरूपं जगन्नाथमते।
 - (j) करुण रसः।
2. प्रश्नाः समाधेयाः।
 - (a) जगन्नाथमते अन्यमतनिरसनपूर्वकं काव्यलक्षणम् स्थापयत।
 - (b) प्रतिभायाः हेतुं विवेचयत।
 - (c) पण्डितराजस्य निःशेषेत्यादि पद्यस्य व्याख्यां लिखत।
 - (d) वीररसभेदान् यथाग्रन्थं स्पष्टयत।
 - (e) ध्वनेः भेदान् संगृहीत।
 - (f) अपह्नुत्यलङ्कारे ध्वनेरन्तर्भावनिषेधः वर्णयत।
 - (g) ध्वन्याभाववादिना मतमुपस्थापयत।
 - (h) रसादीनां व्यङ्ग्यत्वं साधयत।

(304SN21)

ASSIGNMENT - 2
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
POETICS AND AESTHETICS (V)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

- 1 प्रश्न: समाधेयः।
- (a) ध्वनेः महत्त्वं पुराकविना उत्तम् इति सप्रमाणं विवृणुत।
(b) भक्तिवादिनः मतं ध्वनिविषये प्रपञ्चयत।
- 2 प्रश्न: समाधेयः.
- (a) स्थायिभावानां संख्या परिभाषां च लिखत।
(b) रसदोषान् यथाग्रन्थं लिखत।
-

(305SN21)

ASSIGNMENT - 1
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
THEORIES OF RASA AND DHVANI (VI)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) मम्मटानुसारं काव्यप्रकाशानुबन्ध चतुष्टयं लिखत।
- (b) काव्यप्रयोजनानि संक्षिपत।
- (c) मम्मटमते उत्तमकाव्यलक्षणं लिखत।
- (d) लक्षणायाः भेदान् लिखत।
- (e) गौर्वाहीकः इत्यत्र लक्षणं किम्?
- (f) नाट्ये शान्तरसस्थितिं दर्शयत।
- (g) अनौचित्यं किम्?
- (h) रसाः भासः कः?
- (i) भावध्वनिलक्षणं प्रदर्शयत।
- (j) को नामोवाधिः?

2. प्रश्नाः समाधेयाः।

- (a) मम्मटानुसारं मध्यमकाव्यं प्रदर्शयत।
- (b) लक्षणायाः सारोपा साध्यवसानाभेदौ विविध लक्षणायाः स्वरूपं लिखत।
- (c) का नाम श्रुतार्थापत्तिः - विवेचयत।
- (d) 'मुखं विकसितस्मितम्' इत्यत्र लक्षणास्वरूपं विवृणुत।
- (e) काव्ये गुणानां स्थितिः जगन्नाथानुसारं लक्षयत।
- (f) लक्षणायाः भेदान् संगृहीत।
- (g) जगन्नाथानुसारं रस भेदान् लक्षयत।
- (h) भट्टनायकानां मतं संक्षिप्य जगन्नाथस्य मतं स्पष्टयत।

(305SN21)

ASSIGNMENT - 2
M.A. DEGREE EXAMINATION, FEBRUARY - 2024
THIRD SEMESTER
Sanskrit
THEORIES OF RASA AND DHVANI (VI)
MAXIMUM MARKS: 30
ANSWER ALL QUESTIONS

1. प्रश्नः समाधेयः।

(a) जगन्नाथमते काव्यभेदवैलक्षण्यं संगृहीत।

(b) जगन्नाथकृत रससिद्धान्तं प्रपञ्चीयत।

2. प्रश्नः समाधेयः।

(a) अभिधामूलव्यञ्जना मम्मटानुसारं लिखत।

(b) आर्थीव्यञ्जनां निरूप्य वक्तृबोद्धव्योः वैशिष्ट्यम् – कथं भवति ? निरूपयत।
